

Bácsmegeyei Függetlenség

A BACSBODROG-VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., negyedévre 3 kor.
Tanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

Laptulajdonos:
A „ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI PÁRT.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Bosznia közjogi állása.

Irta: Dr. Bognár Oszkár.

Hungaria est regnum liberum et ad totam regiminis formam independens... mondja nagy büszkén az 1791: XII. t. c., ami azt teszi, hogy Magyarország szabad és független ország, mely semmi más államnak alávetve nincs. Ugyanazt ismétli a millenium alkalmából hozott 1896: I. t. c. Önálló, független állam pedig az, amely szuverén akaratát minden irányban érvényesítheti. Magyarország vajjon érvényesítheti-e? Sajnos nem. Erre egyik legeklatásabb példa, Bosznia. Ez annektált tartományok jog szerint Magyarországot illetik. Közjogilag Magyarországhoz tartozik. Boszniát magyar királyok, magyar vérrel szerezték és oltalmazták és a Habsburg-ház is ezen a címen tette rá a kezét.

Boszniát vagy, mint régebben nevezték *Rámát* II. Béla alatt hódították meg és ez óta viselik a magyar királyok a rámai királyi címet. Az árpádok kihalása után Bosznia elszakadt Magyarországtól, de Róbert Károly újra visszahódította és a horvát bán uralma alá helyezte. Nagy Lajos alatt a magyar király hűbéri tartománya volt. Ettől kezdve címezik magukat a magyar királyok Bosznia királyának. A mohácsi vész után végleg elszakadt az országtól és a törököké lett. 1878-ban a berlini kongresszus Magyarországot és Ausztriát bírta meg a megszállással és kormányzással, de egészen az 1908-ban bekövetkezett annexióig megmaradt a török szultán névleges szuverénitása. Az annektálás a magyar szent korona jogára való hivatkozással történt. A magyar állam Boszniához való jogáról soha le nem mondott. Ebbeli igényét minden fontosabb közjogi aktusnál legalább jelképileg ki is fejezte. A koronázáskor Bosznia címere, zászlója a király előtt vitetik a többi tartományokéval együtt,

a boszniai területen fennállott római katolikus püspökségek címere a magyar király ma is nevez ki püspököket.

Eme világos jogok dacára ismét látjuk, hogy Magyarország jogfosztással áll szembe. A királyi eskü dacára, a melyben igéri a király, hogy ami az országhoz bármilyen címen és joron tartozik, azt el nem idegeníti, sőt amennyire lehet azt gyarapítja és azon országokat, amelyek visszaszerezettnek, azt az országhoz csatolja, szó sem esik Boszniának a magyar államhoz való csatolásáról. Ellenben a delegáció Bosznia annexiója címén megszavazott 180 milliónyi költséget.

Ez ismét egyike azon — fájdalom — nem ritka eseteknek, amikor a függetlennek, szuverénnek, önállóknak mondott Magyarország meghátrált, jogát nem tudta érvényesíteni vagy, mint az önámítók nevében *Tisza István* a delegációban kijelentette: „A jelenlegi pillanatot ezen kérdés elintézésére magyar nemzeti érdekből alkalmasnak egyáltalán nem tartja.” Így van ez mindig. A „jelenlegi pillanat” sohasem alkalmas és az alkalmas pillanat meg évszázadokig késik.

Az az államkapcsolat, ami a monarchia és Bosznia között fennáll, valami megnevezhetetlen, minősíthetetlen közjogi szörnyalakulat. Egy lehetetlen állapot. Névleg sem magyar, sem osztrák, de tényleg az osztrák érdekeknek, még inkább az osztrák iparnak biztos talaja. Az előnyök szerzésénél Ausztria gondoskodott magáról. A paritásra nem gyelt ott, ahol az ő előnyösítéséről volt szó. Senkinek sem képezi gondját, hogy a magyar ipar mennyire háttérbe szorul Boszniában az osztrák elől. Amikor azonban az áldozatról van szó, akkor készségesen adják át a terhet a magyarnak. „Véletlenül”, a boszniai helyőrség úgyszólván egészen magyar csapatokból áll, kiknek a legterhesebb szolgálatot kell teljesíteniük.

Valósággal közjogi non sens, hogy itt van egy nagy tartomány, melynek lakóinak van illetősége, honossága, de nincsen állampolgári joga! Mert magyar állampolgárok? Nem! Vagy osztrákok? Azok sem! De bosnyák állam nincs. Még nehezebbé tette Magyarország helyzetét a boszniai alkotmányosság megadása, azelőtt hogy államjogi hovatarozásuk rendeztetett volna. Ez az alkotmány egyenesen annak a felfogásnak ad tápot, amely a monarchia határán délszláv államot akar létrehozni és a monarchiát trializmussá akarja átalakítani.

A boszniai adminisztráció sem olyan, hogy attól a magyar érdekek hathatós istápolását várhatnók. A közös pénzügyminiszter jelentése szerint a tisztviselői karban a magyar elem 3·3%. Ez már nemzeti hiba; a magyar ifjúság indolenciája. A főiskolai, középiskolai és vezető köröknek lenne feladatuk, hogy a magyar tanuló ifjúság figyelmét felhívják erre a térre is. A délszláv törekvéseknek csak az képezheti erős ellensúlyozását, ha a boszniai tisztviselői karban a magyar elem tekintélyes helyet foglalna el.

Attól kell tartanunk, hogy a közös miniszteriumok addig húzzák a közjogi helyzet tisztázását, amikor már oly tények előtt állunk, amiket nem lehet megváltoztatni.

Városi közgyűlés.

Zombor város törvényhatósági bizottsága f. hó 11-én pénteken rendkívüli közgyűlést tartott. Vojnits főispán elnökléte alatt. A bizottsági tagok csekély, úgyszólván semmi érdeklődést sem tanúsítanak a közügyek iránt, pedig obstinár választásnál ugyancsak törük magukat e felelősségterhes állás elnyeréseért. Most oda se néznek a gyűlésteremnek, a polgároktól elvállalt kötelezettségnek nem tesznek eleget, — sőt nem egy akad olyan is, aki eljön, de a gyűlésből szökik meg.

A gyűlés fáradtan, unalmasan morzsolta

Röntgen Laboratorium

ZOMBORBAN, Csihás Benő-utca 12. szám.

Rendelés egész napon át! — — Mérsékelt árak!

Használtatik idegen testek feltalálására, törések és ficamok megállapítására, szív- és tüdőbajok, daganatok, csontbajok, kőlerakódások, epekövek, kórismézésére. — **Gyógyceélul:** fehérvérűség, mirigydaganatok, Basedov-kór, bőrfarkas, bőrrizgag, csontszu, izületi gennyedés, hörghurut, asthma, tüdőbeszűremkedés, kéz- és lábizzadás, rákos betegség, husdaganatok stb. fájdalom nélküli gyógyítására.

le a 47. pontból álló tárgysorozatot. A mungók jól viselkedtek, megszavaztak mint a karikacsapás mindent, amit a hatalom jelenlegi kezelőinek engedelmis végrehajtója, a polgármester élén a tanács javasolt. Ha pedig itt-ott felszólalás történt, akkor a mungók újabb koncert dirigálójá dr. Nikolics Gyúrót, hírhedt választási elnök, próbált közbeszólásával zavart csinálni, a melyre azonban mindig megkapta az illetőktől a feleletet. Czetti Dezső leignorálva nyersen utasította vissza, Buday Gerő a papi diplomatikus simaságával hártotta el magától Nikolics kellemetlenkedéseit, míg Donoszlovits Vilmos dr. derűtlenség között arra tanította ki a machert, hogy összetéveszti minőségét a bizottsági tag, azt képzelet talán, hogy képviselőválasztás van még mindég és elnöki jogokat gyakorolhat e teremben folyást!?!? Vannak bizonyos körülmények, mikor helyesebb, ildomosabb és célszerűbb, ha bizonyos emberek elkerülik a nyilvánosságot. Elkerülik és nem igen mutogatják magukat, még kevésbé, hogy szerepelni akarjanak. Viszont igaz, vannak emberek, akik mint választási elnökök túl teszik magukat mindenben. — no azután ezektől ne várjon senki finomabb felfogást, de azt se, hogy lelkismeretük megmozduljon és egy jobb érzésnek, nemesebb gondolkodásnak adjon helyet.

Nagyobb emociót idézett elő dr. Mayer Nándor és dr. Donoszlovits felszólalásaik.

Mayer Nándor azt vitatta, hogy Veszelinovits Milorad nyug. tanácsnoknak ne adassék a fizetési többlet után járó nyugdíj. — és találóan jegyezte meg, hogy a tanács ezen pártoló javaslatát azzal indokolja, hogy Veszelinovits ezt megérdemli, mivel kiváló érdemei vannak a város közszolgálat terén, holott a közgyűlés őt ezen állásából kibuktatta. Most az a párt hivatkozik kiváló érdemekre, mely párt annak idején ezen „kiváló érdemeiért“ kibuktatta az állásából. Persze Mayer indítványát leszavazták, mert nem a fő a világos logika, hanem így hozza magával a párt érdek és a kortes szolgálat megjutalmazása.

A Falcione ösztöndíj adományozásánál is a kortes érdek volt a fő rugó. Itt dr. Donoszlovits tett indítványt, hogy az iskolaszék ajánlata meghallgatandó, mikép azt az alapító rendeli és ajánlotta, hogy terjesztessék az egész ügy vissza az iskolaszéknek. Ha pedig az ismét vonakodnék kételességének eleget tenni, tétessék jelentés a belügyminiszternek, hogy az intézkedjék, mint ahogy az alapító azt rendeli. A főispán egy újabb, a városnál eddig nem divó theoria szerint, a szabályrendelet világos rendelkezése ellenére ezt az indítványt szavazás alá nem bocsájtotta. A szavazást elrendelve Rácz Gyula főgimnáziumi VI. osztálybeli tanuló kapta meg a többséget Paul Ivánnal szemben, aki III-ad éves joghallgató. Egy gimnáziumi VI. osztálybeli bizonyítványt egyenrangúnak vett az előadó tanácsnok egy III-ad éves jogász alapvizsgájával. Úgy látszik az előadó tanácsnok elfelejtette már, mit is tanulnak az egyetemem!

Egy hajdu nyugdíjaztatásánál felszólalt dr. Donoszlovits. Felhívta a közgyűlés figyelmét arra az állapotra, hogy a nyugdíjalap nemcsak hogy kivan már merítve, de az idén 2516 K kiadási többlet van, amit a város házipénztárából kell fedezni, ami az adófizető polgárok újabb megterhelésével fog járni végeredményében, ha az derűre-borura történik a városnál a nyugdíjazások. Aki beteg, aki fontos testi fogyatkozása miatt szolgálatképtelenné vál, ám azt megilleti a nyugdíj, de azt látjuk, hogy nagyon sok nyugdíjas egyén, testi fogyatkozás címén nyugdíjaztatott, akik pedig teljesen épek,

egészségesek és más terhebb működési kört töltenek be máshol, a várostól pedig nyugdíjat húznak. Hivatkozik a zárszámadás nyugdíjki-mutatás listájára, ott azt látni, hogy az uolsó 5—6 év alatt 25—40 egyén, nagyjából hajdúk és rendőrök vannak mint nyugdíjasok kitüntetve, holott azokat naphosszat látjuk máshol munkában. Nagyobb körütekintést és szigorítást sürget a nyugdíjválasztmányál. Jól tudja, hogy orvosi bizonyítványok alapján történnek a nyugdíjazások — de az orvos is ember, sem csálhatatlan, tévedhet; de sokszor kényszer hatás alatt is állhat, ezt mind elismeri, de ott, ahol szembeötlő, mint a jelen esetben is a teljesen egészséges ember, ott ne mondassék ki munkaképtelenség. Különbben is kisebb hibával, mint a jelen esetben is más munkakört kell az ilyen embernek adni, vagyis a pipázás és postára menés helyett könnyebbet! Ismétli, azért szólalt fel, hogy a szertelen nyugdíjnások korlátoztassanak.

Elnöklő főispán felszólaló beszédére megjegyzi, hogy tartózkodjék a tisztviselői kar meggyanúsításától. Dr. Donoszlovits felel a főispáni kijelentésre, hogy esze ágában sem volt senkit sem meggyanúsítani, ő a konkrét esetről kifolyólag, a közérdek megóvása szempontjából, a közfigyelmet akarta felhívni a könnyed nyugdíjaztatásokra, mely az adózó polgárok érdekeit súlyosan érinti.

A Gyalokay Rozalia Stipendiumnál felszólalt Czetti Dezső és bemutatja Szévald Ferencz illetőségi bizonyítványát, melyet nevezett elkésve adott be, de azt nem fogadták el, így ezen ösztöndíjat Kloyber, mint egyedül maradt folyamodónak adományozta a közgyűlés.

Popovits István városi főorvost a közgyűlés 24 évi buzgó szorgalmának elismerése mellett nyugdíjazta. Körmeny Imre kérelmét, a teljesített lejtmezézési munkálatokért előleg iránt, elutasította. Ép úgy elutasította a közgyűlés a tűzoltók kérelmét, ágypokrócok kifizetése ügyében, míg több kulturális intézetnek évi segélyt szavazott meg, így Barak József zombori festőművésznek is 300 koronát.

Zombor — zár alatt. Tömeges megbetegedések. Három haláleset.

Amitől rettegtünk — bekövetkezett. Az ázsiai kolera befészkelte magát Zomborba és úgy látszik tömeges halálozásokkal akarja az embereket megtanítani arra, amit eddig sokan nem akartak elhinni, hogy igenis van kolera, hogy a kolera hírek nemcsak az ujságírók és a hatóságok fejében születnek, hanem a helyzet komoly, sőt a legkomolyabb.

Nem mulaszthatjuk el újból és nyomatékosan figyelmeztetni a közönséget arra, hogy ne várjon mindent a hatóságtól, hanem mindenki maga járuljon hozzá, hogy ezt a rettenetes nyavalyát leküzdhessük.

Nem megijedni, hanem bátran a veszély szemé közé kell nézni és úgy az óvintézkedések betartásával a nyavalyát kikapcsolítani.

Szüntessük meg a kolera tovaterjedésének lehetőségét és a legnagyobb tisztasággal, rendszeres életmóddal s a tömeges összefogatok kerülményével akadályozzuk meg a baj vehemensebb pusztításait.

A kolerajárványról szóló híreinket alábbiakban közöljük.

A rancsevoi eset.

Múlt számunkban már megírtuk, hogy a Zomborhoz tartozó Rancsevo szálláson egy

ottani béres felesége koleragyanus tünetek között meghalt. Hogy ez esetben tényleg kolera-ról van szó, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az elhunytak férje, úgyszintén egy másik béresasszony is koleragyanus tünetek között megbetegedett.

Az első zombori áldozat.

Vidákovits bánati lakos, volt vármegyei hajdu a kolera első belvárosi áldozata. Szerdán este szállásáról hazatérve hirtelen rosszul lett és másnap, csütörtök reggelre meghalt. Még aznap boncolták és temették. Beleinek egy részét felküldötték a bakteriologiai intézetnek Budapestre.

Terjed a kolera.

Pénteken már tömeges megbetegedések fordultak elő és sajnos még aznap az áldozatok száma egygyel szaporodott. Megbetegedett ugyanis Vrszajkovits Milán cservenkei asztalosmester, felesége és két gyermeke. Az asszony még a pénteki nap folyamán meghalt, a férj és a gyermekek állapota aggasztó.

Rendőri intézkedések.

Rendőrfőkapitányunk a városi tiszt orvos-sal egyetértőleg az első tömeges megbetegedések után azonnal intézkedett, hogy az összes iskolák és óvodák bizonytalan időre bezárassanak.

Ppénteken este nagyon sok idegen, ki Zomborból tovább akart utazni kénytelen volt a városba visszatérni és hozzátartozóit értesíteni, hogy a kolerajárvány miatt Zombor zár alatt van s így ne várják!

Legújabb hírek.

Péntek esteig Zombor város területén hét megbetegedés és három haláleset fordult elő. A szombati nap folyamán egy újabb megbetegedés történt.

A belügyminiszter városunkba leküldte Blum dr. egészségügyi felügyelőt, ki a hatósággal karöltve működik közre a félelmetes járvány elnyomásán. A járványbizottság permanenciában van.

A zombori kereskedelmi és iparbank. Érdekes leleplezések.

(Folytatás.)

Vannak emberek, a kik folytonosan becsületükkel hivaikodnak s mintegy a magasságból tekintenek a többi halandóra, sőt senkiknek nevezik a társadalom egyes tagjait. Ilyen emberek folyton a kir. ügyészt emlegetik, mintha bizony a kir. ügyész csakis az ő rendelkezésükre állana s mihelyt csak intenek intenek egyet a szemükkel — ennek már engedelmességek kell. — Lejártak már azok az idők, a midőn a „kis emberek“ rettegetek dr. Pavlovits Simon kir. tanácsos, megyei főorvos és — a mi a legfőbb: a kereskedelmi és iparbank elnökétől.

A kereskedelmi és iparbankra vonatkozó iddigi tárgyalásainkból mindenki meggyőződhetett, hogy megdönthetetlen tényeket és a banknál előfordult lelkiismeretlen gazdálkodást mutattuk ki s igen keveset meséltünk, de Dr. Pavlovits Simon kihívó gyanúsítása, mintha közleményeinkkel pénzt akartunk volna kicsikarni*) arra kényszerít minket, hogy a jövőben egy kissé terjedelmesebbek legyünk, hogy egy kissé mélyebb betekintést nyerjünk ennek a királyi tanácsosnak a lelkébe.

*) Naše Kolo-ra vonatkozik. (A szerkesztőség).

Nem, tisztelt Tanácsos Úr!

Tévesen van informálva, ha azt hiszi, hogy ezen cikkek pénzért iratnak s legyen nyugodt, hogy ezen cikkekből senkinek sincs haszna, legfőleg kára. A mi pedig a kir. ügyésszel való fenyegetését illeti, az vajmi keveset segít önön. Tisztességes ember, ha sértve érzi magát egy lapban megjelent cikk által — a szükséges előleget összeszedi és a sajtóbiróság előtt védelmezi a becsületét. Ha sértve érzi magát — tessék, tegyék ön is így!

De ön talán nem mer a sajtóbiróság elé, ön megelégszik azzal az üzennel, hogy: „a kir. ügyésség figyelmét felhívta”.

Van egy közmondás: „A kinek a fején vaj van . . .”

Ezen közmondás ráillik önre. Az ön fején ott van a keresk. és iparbanki manipuláció s így nem mer a napra, mert csak akkor látszanék igazán az ön cselekedete és ekkor ismerné meg csak a világ.

A kereskedelmi és iparbank mérlegéről való tárgyaláskor meg kell említenünk a könyvelést is, mivel ép ez a könyvelés fogja nekünk megmutatni a kereskedelmi és iparbank mérlegét.

(Folytatjuk.)

Pesti levél.

Egy mauzóleum fényképe van előttem. Gyönyörű épület. Magas, román stílusú kupolája bizonyosan uralkodik minden felett abban a temetőben, ahol áll szilárdan, mint egy nagy férfi emlékének hirdetője. A mauzóleum előtt széles út; körülötte nincsenek sírok, hogy még itt is kitűnjék az emlék nagy kiválósága. A mauzóleumhoz büszke oszlopok között pompás márványlépcső vezet. Valóságos halmaza az emléket megörökítő kötömegeknek támaszkodik a mauzóleum falához. Két oldalt olyan forma oszlopsor ugrik ki a főépületből, mint a budapesti milleniumi emlék oszlop. (Ezt is meg kell itt jegyezni: 15 esztendeje csinálják . . .) Impozáns, felémelő alkotmány az a mauzóleum. Nagy tettek, dicső hadvezérek diadala, nagy államférfiak áldásos működése, világhírű költők, írók és művészek munkálkodása nyomán fakadó előbbre jutások nem kívánnak szebb, maradandóbb emléket.

A mauzóleum, amelyet itt csak halvány színekkel tudtam leírni, Bécs város temetőjében van és a város néhai polgármesterének, Lueger Károly örök nyugóhelye.

Legtávolabbról sem akarok kegyeletet sérteni. Én tiszteltem Lueger Károly életében is, azért a mérhetetlen energiáért, amellyel városa ügyeit intézte. Ha Magyarország — valamennyi lakosától elválasztotta őt az a politikai gyűlölködés, amellyel a magyarok iránt viseltetett, mégis meg kell adni az igazat: Lueger Károly nagy embere volt Bécs városának, sőt ne legyünk igazságtalanok, egész Ausztria életében szerepet játszott. És mégis, kitör belőlem a kritika, amikor ezt a mauzóleumot látom. Kitör belőlem a magyar érzés fájdalma, a magyarok ellen, önmagunk ellen.

Alig tizenhét hónapja Lueger halálának és ime már ott áll a büszke sírbolt és . . . állani fog igen rövid idő múlva ércszobra is Bécs város főterén és hirdetni fogja ott is emlékét az egykori polgármesternek . . .

És amikor ez eszembe jut, hát elborult lélekkel kérdelem: hol van az a híres magyar nemzeti érzés, amely Magyarországot ezer és néhány esztendőn át fenntartotta olyanok minden mesterkedése és ármánya dacára, akiknek ugyancsak díszes piedesztált emeltek odaát Ausztriában, csak azért, mert Magyarország ellenségei voltak. No de, ez már igazán régi nóta. De mindig új marad! És ez a baj. Mert hogy így van, megtörténhetett az, hogy amíg Lueger Károlynak Bécs városa 1 évvel halála után emelt olyan fényes síremléket, amelyen nincs még egy Ausztriában, talán másutt sem, addig Kossuth Lajos csak tizenhét év múlva költözhetett be fényes márványcsarnokába az ország fővárosában, a kerepesi temetőben. Tizenhét évig nem hirdette Kossuth Lajos emlékét érc és márvány. Igaz, a lelkek mélyén annál inkább lobogott az iránta való mérhetetlen tisztelet szeretet lángja . . . de, és ez a szomorú . . . Várni kellett Kossuth Lajosnak a külső pompára, amely hiába, vele jár azzal a nagy érzéssel, tisztelettel, mondhatni imádással, amely a nagy férfiak osztályrésze.

Nem, magyarok, ez nem jó így. Ami megtörténhetik egyszer a legnagyobb, még inkább megeshetik az annál egy kicsit kétesebbel. Azt szokták rólunk mondani: temetni tudunk. De ne feledjük el; mások is tudnak.

Ez az időbeli különbség, amely az említett két síremlék felállítása között van, nagy szomorúsággal töltheti el a mélyebben gondolkodót, mert az a nemzet, amely nem tudja megbecsülni minden kétséget kizáró módon teljes egyértelműséggel azokat, akik érte feláldozták magukat, vagy dicsőséget szereztek neki, az lassanként a magába vetett hitet csorbítja meg. Már pedig foszladozó nemzeti önérzéssel nem lehet megállani a népek harcában.

Vagy helyén való, jó magyarok, hogy — csak ezt az egyet említem — Jókainak még csak a síremléke sem áll?!

Ezek jutottak az eszembe, amikor azt a pompás mauzóleumot láttam.

Sándor Sándor.

Színház.

Helyszüke miatt ma csak annyit akarunk megjegyezni, hogy a legutóbbi előadások, különösen a „Bilincsek” pénteki bemutatója a közönség élénk érdeklődésével találkozott. Aki szereti az iránydrámát, néhány könyvseppet sem sajnál és meglehetősen jó előadást óhajt élvezni nézze meg ezen dráma reprizét.

MŰSOR:

Ma vasárnap d. u.: „Tilos a csók.”

Ma vasárnap este: „Obsitos.”

Felkérjük az igazgatót, hogy a heti műsort úgy a közönség, mint a saját érdekében is ideje korán közölje a szerkesztőségekkel.

HIREK.

Dr. Kosztics Lázár, a hírneves szerb író és költő — mint halljuk — súlyos betegen fekszik Bécsben. Házi orvosa, dr. Simonovits Radivoj kíséretében Bécsbe utazott consultatio, illetőleg egy műtét eszközlése végett. Régi bajához meghülés következtében tüdőgyulladás szegődött s most kevés a remény felépüléséhez.

Hymen. Dr. Radics Tihamér, bezdáni ügyvéd, néhai Radics György volt zombori főgimn. igazgató fia, eljegyezte Kozma Pirikét, Kozma László zombori ügyvéd leányát.

Elhalasztott műkedvelői előadás. A zombori „Kath. Legényegyesület” 1910. évi november hó 13-ára hirdetett műkedvelői előadással egybekötött táncmulatsága — tekintettel a kolera járványra — bizonytalan időre elhalasztott.

Igéretek beváltása. Dr. Konyovits Dávid, mint képviselőjelölt, azt az ígéretet tette a választóinak, hogy azon lesz, hogy a rég vajdó igazságügyi palotát a kormány felépíttesse, a mihez a város ingyen telket adott, lerombolván a régi kaszárnyát, mely eddig hasznot hozott a városnak. Most tudtuk meg, hogy az igazságügyi palotából nem lesz semmi, — mert sok más város kap igazságügyi palotát, csak Zombor nem. Zombornak igazságügyi palotája — összezsugorodott egy kiegészítő fogházá. — Vojnits István főispán a választások alatr kérte a tanári kart a főgimnázium látogatása alkalmával, hogy szavazatukkal támogassák a főgimnáziumi tanárok a kormányt, mert Zichy kultuszminiszter nagy barátja a tanároknak. — Most megtudta a tanári kar a jóbaráti intézkedését: Öt évi szolgálati idő meghosszabbítása és heti 20 órára való felemelése a tanóráknak. Ezek csak a főbb ígéretek, melyek nyíltan tették — és a melyeket ily gyönyörűen beváltak. Hogy mit és mennyit ígértek a dicső mungók egyenként, azt majd a petíció vizsgálatánál fogjuk megtudni. Ilyen ígéretek után kezd már a kiábrándulás jönni: a nagy család az egész vonalon.

A ragadós száj- és körömfájás járványos jeleggel megállapítván, a hetivásárookra hasított körmű állatok (szarvasmarha, juh, sertés, kecske) felhajtása betiltatott. Felhívjuk a város gazdaközönségét, hogy a hasított körmű állatok között észlelhető mindennemű sántítással vagy hólyagos kiütéssel járó megbetegedést a rendőrségen vagy a városi m. kir. állatorvosnál annál is inkább azonnal jelentse be, mert ez irányú eltitkolások és a járványnak terjesztői a legszigorúbban büntetettek. A ki valamely eltitkolásnak nyomára vezet, az megfelelő jutalomban részesül. A járvánnyal fertőzött istállóba idegeneknek, de különösen marhakereskedőknek, mészárosoknak, henteseknek belépni szigorúan tilos, mert a járvány lábballal és ruhával is könnyen széthurcolható.

Közgazdaság.

Zöldtrágyázási kísérletek rozzsal.

Nem egyszer mutattunk rá e lapokban a zöldtrágyázás nagy jelentőségére, nagy horderejére s tesszük ezt ismételtén is azért, mert meggyőződésünk, hogy homok területeink termés átlagait a zöldtrágyák rendszeres alkalmazásával megkészserezni lehet. Azok az eredmények, a melyeket zöldtrágyázással futó homokon „Schultz-Lupitz” — a zöldtrágyázási eljárás megalapítója — és más kísérletezők elértek, mindenütt a világon ismertebbek s több követőre találtak mint hazánkban s a kulturnemzetek sorában mi vagyunk azok, akik e nagyszerű felfedezéseket még mindég nem fordítjuk javunkra.

Európa homoktalaj területein mindenütt zölddel már a csillagfürt és egyéb légeny gyűjtő növény, csak egyedül mi vagyunk azok, a kik e gazdasági eljárás hasznait nem fordítják javunkra.

Minden alkalmat meg kell tehát ragadnunk, hogy olvasó közönségünkkel a zöldtrágyázás előnyeit megismertessük. Ezért közöljük az alábbiakban a debreceni gazdasági akadémia újabb kísérletét, a mellyel bizonyítja, hogy a zöldtrágya termésfokozó hatása, kálfoszfát trágyázással kombinálva tetemesen fokozható.

Egyik lazább, homoki tábláján, a mely 1904-ben kapott istálló trágyát, 1907-ben csillagfürt zöld trágyát termelt műtrágyák nélkül; 1909-ben ismételt csillagfürt zöld trágyát termelt, részben csak szuperfoszfáttal, részben káli-foszfortrágyával. A rozst 1909. év őszén mint kapás rozst 14 cm.-re vetette. A zöldtrágyás rozst kat. holdankénti termés eredménye a következő volt: műtrágya nélkül 1236 kg. szem termést, 3920 kg. szalma és polyva; 150 kg. szuperfoszfáttal 1348 kg. szem termést, 4283 kg. szalma és polyva; 150 kg. szuperfoszfát és 100 kg. káli sóval 1726 kg. szem és 4578 kg. szalma és polyva.

Termés többlet tehát kat. holdanként a szuperfoszfátos rozsnál 112 kg. szem és 363 kg. szalma és polyva; a káli-foszforos rozsnál 490 kg. szem és 680 kg. szalma és polyva; a termés többlet értéke a szuperfoszfátos rozsnál 17.73 K., a káli-foszforosnál 67.83 K., a melyből levonva a műtrágyázás költségeit 14. illetőleg 24 K., át, a tiszta haszon a szuperfoszfátos rozsnál 3.43, a káli-foszforos rozsnál 40.83 K kat. holdanként.

Maga a zöldtrágyázás, a melynél tehát műtrágyát nem alkalmaztak 1236 kg. szem termést adott, ami olyan nagy termés, aminőt trágyázatlan homokföldön egyáltalában nem lehet elérni. Ezt a termést is azonban lényegesen fokozta úgy a szuperfoszfát, mint különösen a káli foszfát alkalmazása, utóbbi nem kevesebb mint 490 kg. szem termést adott.

Ez a kísérlet is azt bizonyítja tehát, mint annyi sok száz más, homok talajon igen is lehet rendkívül nagy terméseket elérni zöld és műtrágyák együttes alkalmazásával s valósággal önmaga ellen vét, ki ez egyszerű, biztos eljárást mellőzve, beéri azon 3-3 q termésekkel, a melynél többlet homok talajaink amúgy nagy átlagban nem igen adnak.

A lap szerkesztéséért felel:
A SZERKESZTŐ-BIZOTTSÁG.

HIRDETÉSEK.

FIGYELEM!

A legjobb ételek és italok
úgy az étteremben, mint

➔ **házon kívül is** ➔
csakis a

„Hungária“ vendéglőben
kaphatók.

(Hungária-gőzfürdő mellett)

Legjutányosabb abonement.

Erdélyi aszu, tokaji és szekszárdi

➔ **kitűnő borok** ➔

állandóan raktáron.

Kiváló tisztelettel:

Báthory György,

vendéglős.

91-12

Kiadó lakás

Három szobás lakás a Dob-utcában
zárt üvegfolyosóval

január hó elsejével

áthelyeztetés miatt

olcsón kiadó.

Bővebbet Kollár József könyvkereskedésében vagy a kiadóhivatalban.

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonkénti elérhető jövedelem 300—600 K.

Hecht Bankház Részv.-Társ.
BUDAPEST, Ferencziek tere 6.

89-13

KOLLÁR JÓZSEF

* könyv- és papírkereskedése, *
könyvnyomdája és könyvkötészete

ZOMBORBAN.

Ajánlja dúsan felszerelt
könyv-, papír- és írószer-raktárát.

Elvállal mindennemű

könyvnyomdai munkák,

úgy mint:

üggyévi és községi nyomtatványok,
körlevelek, mérlegek,

eljegyzési értesítők,

MEGHÍVÓK, FALRAGASZOK,

NÉVJEGYEK

stb. a legcsinosabb kivitelben való
elkészítését; úgyszintén

könyvkötészeti munkákat,

melyek a legolcsóbb árban számíttatnak.

Vidéki megrendelések

gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Ha célt akarunk érni:

HIRDESSÜNK A

Bácsmegyei Függetlenség

című politikai lapba.

Hirdetések felvételnek

A KIADÓHIVATALBAN:

Erzsébet-körút 13. szám alatt,

valamint:

KOLLÁR JÓZSEF

könyv- és papírkereskedésében

ZOMBORBAN.

